ZAKON O STUDENTSKOM RADU ("Sl. novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", br. 1/2025)

ZAKON O STUDENTSKOM RADU

("Sl. novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", br. 1/2025)

Član 1

(Opće odredbe)

Ovim zakonom se uređuju prava i obaveze izvođača, naručitelja posla i posrednika tijekom obavljanja studentskog rada, te ostala pitanja za obavljanje studentskih poslova.

Član 2

(Pojedini pojmovi)

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

a) student je osoba koja pohađa preddiplomski i diplomski studij u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljnjem tekstu: kanton) i građanin je Bosne i Hercegovine ili koja redovito studira na visokoškolskoj ustanovi izvan Bosne i Hercegovine ili je na studentskoj razmjeni, za vrijeme studiranja u Bosni i Hercegovini, a koji nema zasnovan radni odnos i/ili ne obavlja samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva. U smislu ovoga Zakona i propisa kojima je uređeno oporezivanje dohotka, izjednačeni su u pravima i obavezama redovni studenti i vanredni studenti koji nemaju zasnovan radni odnos i/ili ne obavljaju samostalnu djelatnost obrta, slobodnog zanimanja i/ili poljoprivrede i šumarstva

b) naručilac posla je fizička osoba koja je registrovana za obavljanje djelatnosti ili pravna osoba koja je s izvođačem sklopila ugovor o obavljanju studentskoga posla i za koju izvođač obavlja taj posao

c) izvođač je student koji je s naručiteljem posla sklopio ugovor o obavljanju studentskog posla i koja za naručitelja posla obavlja taj posao

d) posrednik je studentski centar ili visokoškolska ustanova koja ima centar za studentski standard kao organizacionu jedinicu, a koji ima rješenje o odobrenju obavljanja djelatnosti posredovanja koje je izdao nadležni sud te potvrdu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti posredovanja

e) posrednik može biti i visokoškolska ustanova samo ukoliko nema studentski centar ili centar za studentski standard kao organizacionu jedinicu ili stalnu članicu, u skladu sa svojim općim aktima, a koja ima rješenje o odobravanju obavljanja djelatnosti posredovanja koju je izdao nadležni sud i potvrdu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti koju izdaje Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta HNK (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Član 3

(Rodna ravnopravnost)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Član 4

(Evidencije i čuvanje dokumentacije)

(1) Posrednik je dužan u elektronskoj bazi voditi evidenciju o izvođačima, naručiocima posla, izdanim ugovorima i računima te evidenciju o visini naknade izvođaču.

(2) Posrednik je dužan provjeravati status studenta najmanje dva puta godišnje radi provjere statusa studenta.

(3) Naručilac posla dužan je posredniku na njegov zahtjev dostaviti podatke iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Posrednik je dužan Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne zaštite kantona i inspektoru rada na njihov zahtjev dostaviti podatke iz stava

1. ovoga člana.

(5) Posrednik je dužan na svojim mrežnim stranicama objaviti godišnji izvještaj o naručiteljima posla, o broju posredovanja i o ukupno ostvarenoj naknadi u svrhu poboljšanja studentskog standarda te ga dostaviti Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne zaštite kantona do 1. marta sljedeće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

(6) Naručilac posla je dužan svakodnevno voditi evidenciju o studentima angažovanim po osnovu ovog zakona.

(7) Evidencija iz stava 1. ovog člana mora sadržavati podatke o početku i završetku radnog vremena, smjenama i druge podatke o prisustvu studenta na radu.

(8) Naručilac posla je dužan ovlaštenom licu predočiti evidencije iz ovog člana.

(9) Naručilac posla dužan je po završetku obavljanja studentskog posla, a za potrebe obračuna naknade, dostaviti posredniku evidencije rada.

Član 5

(1) Posrednik je dužan čuvati podatke iz člana 4. stava 1. ovoga Zakona najmanje pet godina, a i duže ako je to propisano posebnim propisom.

(2) Posrednik daje na uvid podatke iz člana 4. stava 1. ovoga Zakona samo naručiocu posla za koji je posredovao i izvođaču u dijelu koji se odnosi na izvođača lično, na njegov zahtjev, te nadležnom inspektoru i drugim tijelima u skladu sa posebnim propisima.

(3) Posrednik je dužan izdati potvrdu izvođaču na njegov zahtjev o svim posredovanjima koja je za njega obavio kao i obavljenoj studentskoj praksi, a u svrhu dokaza o obavljenim studentskim poslovima i stečenom iskustvu na njima.

(4) Svi podaci koje posrednik prikuplja mogu se obrađivati i dostavljati drugim osobama isključivo u skladu s propisima kojima se reguliše obrada i zaštita ličnih podataka.

Član 6

(Uvjeti za obavljanje djelatnosti posredovanja)

(1) Djelatnost posredovanja pri obavljanju studenstkih poslova može obavljati studentski centar koji je osnovan kao ustanova od visokoškolske ustanove na području kantona u kojoj je sjedište te visokoškolske ustanove ili njegove sastavnice ili visokoškolska ustanova koja ima centar za studentski standard kao organizacionu jedinicu ili visokoškolska ustanova koja nema studentski centar ili centar za studentski standard kao organizacionu jedinicu, u skladu sa svojim općim aktima, a koja imaju rješenje o odobravanju obavljanja djelatnosti posredovanja koju je izdao nadležni sud i potvrdu u ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti koju izdaje Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta HNK (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Ustanove iz stava 1. ovoga člana zahtjev za izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za djelatnosti posredovanja s dokazima o ispunjavanju propisanih uvjeta i spiskom svih lokacija na kojima se namjerava obavljati djelatnost posredovanja podnose Ministarstvu.

(3) Potvrdu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti posredovanja iz stava 1. ovoga člana Ministarstvo će izdati u roku od 60 dana od dana predaje urednog zahtjeva ustanovi koja ispunjava sljedeće opće uvjete:

1. ima odgovarajući prostor i opremu za obavljanje djelatnosti

2. podmiruje obaveze za poreze, doprinose i druga javna davanja.

(4) Osim općih uvjeta iz stavka 3. ovoga člana, ustanove moraju u trenutku podnošenja prvog zahtjeva ispuniti i sljedeće uvjete:

1. imati minimalno izgrađenih i stavljenih u funkciju smještajnih jedinica za 100 studenata koji studiraju izvan mjesta prebivališta u mjestu u kojem se nalazi sjedište posrednika

2. osiguravati uslugu studentske prehrane s minimalno 85 sjedećih mjesta u studentskom restoranu u vlasništvu ili u ugostiteljskim objektima sa kojima posrednik ima potpisan ugovor o prehrani studenata.

(5) Potvrdu o ispunjavanju uvjeta izdaje nadležano Ministarstvo.

Član 7

(Djelatnost posredovanja)

Posredovanje pri obavljanju studentskih poslova uključuje:

1. obavljanje poslova analize i obrade tržišta rada, pronalazak posla i kontakt s naručiteljima posla te dogovor oko uvjeta obavljanja posla s naručiocem posla

2. upućivanje izvođača na obavljanje posla kod naručioca posla

3. vođenje propisanih evidencija iz člana 4. ovoga Zakona

4. kontrolu obračuna naknade za obavljanje studentskog posla, propisanih doprinosa i naknada za posredovanje

5. dostavu računa te njegovu naplatu i obračuna na ime doprinosa naručiocu posla

6. isplatu punog iznosa naknade izvođaču.

Član 8

(Obaveze posrednika)

(1) Posrednik mora na ulazu u prostor u kojem se obavlja djelatnost istaknuti ploču da se u tom prostoru obavlja djelatnost posredovanja.

(2) Posrednik je dužan djelatnost posredovanja pri obavljanju studentskih poslova obavljati tako da ne izazove poremećaje na tržištu rada i ne ugrozi prava radnika.

(3) Posrednik je dužan podržavati zastupljenost studenata na tržištu rada radi razvoja studentskog standarda.

(4) Posrednik je dužan svojim općim aktima utvrditi opće uvjete poslovanja o kojima je obavezan obavijestiti naručioca posla i izvođača, a koji su sastavni dio ugovora o obavljanju studentskog posla.

(5) Opće uvjete poslovanja iz stava 4. ovoga člana posrednik je dužan učiniti javno dostupnim i objaviti ih na svojim internet stranicama.

(6) Posrednik je dužan zaštititi izvođača i pružiti mu pravnu pomoć i zaštitu u vezi s ostvarivanjem svih prava iz ugovora.

(7) Posrednik je dužan naknadu za obavljeni studentski posao po uplati naručioca posla najkasnije u roku od tri radna dana od dana uplate sredstava na račun posrednika doznačiti na račun izvođača.

(8) Ako naručitelj posla ne isplati naknadu za obavljeni studentski posao, posrednik ima obavezu i pravo pomagati izvođačuu potraživanju naknade i poduzeti sve pravne radnje da se račun naplati od naručioca posla i naknada isplati izvođaču.

(9) U svrhu ostvarenja prava na naknadu za obavljeni studentski posao, naručitelj posla dužan je dostaviti ovjeren i potpisan ugovor najkasnije tri dana prije početka obavljanja posla od strane izvođača.

(10) Ako naručilac posla ne izvrši isplatu ugovorene naknade posrednik je dužan poslati opomenu za plaćanje te pomoći izvođaču kod pokretanja postupka prisilne naplate u roku od 15 dana od dana slanja opomene.

Član 9

(Vrste poslova)

(1) Student može obavljati poslove koji nisu poslovi s povećanim rizikom u skladu s propisima iz oblasti zaštite na radu, te za poslove za koje se kod poslodavca zaključuje ugovor o radu na određeno vrijeme (sezonski i pomoćni poslovi) s punim i nepunim radnim vremenom.

(2) Student može obavljati i druge poslove koji su direktno vezani za struku za koju se školuju, što se ujedno može smatrati studentskom praksom u skladu s općim aktima visokoškolske ustanove.

(3) Posrednik je dužan studentu izdati potvrdu o obavljenom studentskom radu, odnosno praksi.

Član 10

(Porezni tretman ugovora o studentskom radu)

Prihodi koje fizičko lice ostvari po osnovu ugovora o studentskom radu će se tretirati u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 10/08, 09/10, 44/11, 07/13, 65/13)

Član 11

(Uvjeti za obavljanje studentskoga posla)

(1) Student može sklopiti ugovor za obavljanje studentskog posla (u daljnjem tekstu: ugovor) za vrijeme studiranja od dana upisa na visokoškolsku ustanovu.

(2) Posrednik može posredovati za studenta upisanog u tekuću akademsku godinu.

(3) Status studenta koji studira na visokoškolskoj ustanovi u kantonu dokazuje se potvrdom matične visokoškolske ustanove na kojoj studira.

(4) Student je dužan obavijestiti posrednika i naručioca posla o statusnim promjenama bez odlaganja.

(5) Provjeru radnog statusa studenta obavlja posrednik uvidom u podatke nadležne službe Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

(6) Studenti moraju biti nosioci prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, što se dokazuje potvrdom o obaveznom zdravstvenom osiguranju.

Član 12

(Naknade i doprinosi)

(1) Ugovor je vjerodostojna isprava za obračun i naplatu:

1. naknade za obavljeni studentski posao

2. doprinosa prema posebnim propisima

3. naknade posredniku, koja iznosi 12 % neto iznosa naknade izvođaču - za podmirivanje troškova posredovanja i poboljšanje studentskog standarda (poboljšanje u djelatnosti smještaja studenata, za poboljšanje u djelatnosti studentske prehrane te za kulturne i sportske aktivnosti isključivo namijenjene studentima)

(2) Posrednik može jedino od naručioca posla naplatiti naknadu za uslugu svog posredovanja pri obavljanju studentskih poslova.

(5) Ukupan iznos koji plaća naručilac posla izračunava se tako da se na ukupni iznos neto naknade izvođača dodaje zakonom propisani doprinos te postotak naknade za posredovanje.

(6) Pod neto naknadom izvođača podrazumijeva se ostvareni primitak izvođača za obavljeni posao.

(7) Naknada izvođaču za obavljeni posao oporeziva je prema važećim zakonima i podzakonskim propisima.

Član 13

(Ugovor o studentskom radu)

(1) Ugovor se sklapa u pisanoj formi prije početka obavljanja studentskog rada između studenta, naručioca posla i posrednika.

(2) Ugovorom se student obavezuje obavljati određeni posao i naručilac posla se obavezuje platiti naknadu za obavljeni studentski rad, te poreze i doprinose prema zakonskim propisima a posrednik se obavezuje obaviti djelatnost posredovanja i isplatiti doznačena sredstva naknade na račun studenta.

(3) Ugovori o studentskom radu mogu se zaključiti na period koji ukupno ne može trajati duže od 180 dana u toku kalendarske godine.

(4) Ugovor o studentskom radu mora sadržavati:

a) Broj potvrde o ispunjavanju uvjeta za posredovanje

b) Ime i prezime, prebivalište odnosno boravište i JMBG studenta

c) Broj studentske iskaznice, kada je primjenjivo

d) Naziv visokoškolske ustanove koje student pohađa

e) Podatke o vrsti posla u skladu sa člankom 9. ovog Zakona

f) Puni naziv, sjedište i ID broj naručioca posla

g) Podatke o trajanje ugovora o studentskom radu

h) Podatke o dužini i rasporedu radnog vremena

i) Podatke o porezima i doprinosima prema zakonskim propisima

j) Podatke o iznosu naknade za obavljanje posla

k) Podatke o danu početka studentskog rada i mjestu rada

l) Radno mjesto na koje se student zapošljava i kratki opis poslova

m) Druge podatke vezane za obavljanje studentskog rada

n) Podatke o visini posredničke provizije.

Član 14

(Uvjeti za obavljanje studentskog rada)

(1) Student može sklopiti ugovor o studentskom radu, za vrijeme studiranja od dana upisa na visokoškolsku ustanovu.

(2) Student ima pravo na sklapanje ugovora o studentskom radu do 26. godine života.

(3) Status studenta dokazuje se potvrdom od strane visokoškolske ustanove koju student pohađa.

(4) Potvrdu iz stavka 3. ovog člana student je dužan dostaviti poslodavcu i posredniku prije sklapanja ugovora o studentskom radu.

Član 15

(Radno vrijeme)

(1) Puno radno vrijeme studenta koji ima zaključen ugovor o studentskom radu traje najviše 20 sati sedmično.

(2) Puno radno vrijeme se može rasporediti do šest radnih dana u sedmici.

Član 16

(Minimalna cijena studentskog rada)

Naknada za obavljanje studentskog posla ne može biti niža od minimalne satnice utvrđene odlukom Vlade kantona.

Član 17

(Odmori i odsustva)

Studentu koji obavlja privremene i povremene poslove osigurava se odmor u toku rada pod istim uvjetima kao i za radnike u radnom odnosu i druga prava, u skladu sa propisima o penzionom i invalidskom osiguranju.

Član 18

(Zaštita na radu)

Naručilac posla dužan je osigurati studentu uvjete za obavljanje studentskih poslova na siguran način i na način koji ne ugrožava

zdravlje studenta, u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita na radu i drugim propisima.

Član 19

(Prihod od posredovanja)

(1) Posrednik je dužan voditi brigu o unaprjeđenju i razvoju svojih djelatnosti i poboljšanju životnog standarda studenata.

(2) Naknade za posredovanje pri obavljanju studentskih poslova ovoga Zakona, posrednik je dužan koristiti namjenski za podmirivanje troškova posredovanja i poboljšanje studentskog standarda tako da se prihod od naknade za posredovanje koristi za poboljšanje u djelatnosti smještaja studenata, za poboljšanje u djelatnosti studentske prehrane te za kulturne i sportske aktivnosti isključivo namijenjene studentima.

Član 20

(Nadzor nad provođenjem zakona)

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenim na osnovu njega, a koji se odnose na rad i studenta za naručioce posla provode inspektori i drugi ovlašteni službenici nadležni za nadzor propisa iz oblasti rada, poreza i doprinosa, u skladu sa posebnim propisima.

(2) Postupak inspekcijskog nadzora iz stava 1. ovog člana može se pokrenuti po obavijesti studenta, naručioca posla, posrednika i po službenoj dužnosti.

(3) Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata posrednika obavlja Ministarstvo.

Član 21

(Prekršajne odredbe)

(1) Novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00 KM kaznit će za prekršaj naručilac posla koji je pravna osoba te novčanom kaznom do 5.000,00 KM naručilac posla koji je fizička osoba, a koja ne izvrši isplatu naknade i dopirnosa u skladu sa ovim zakonom.

(2) Novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00 KM kaznit će za prekršaj naručilac posla koji je pravna osoba te novčanom kaznom do 5.000,00 KM naručilac posla koji je fizička osoba, a koji na ugovoru prikazuje neistinite podatke o količini sati posla, količini posla, ili neistinito prikazuje podatke o broju sati izvršenog rada studenta.

(3) Novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00 KM kaznit će za prekršaj naručilac posla koji je pravna osoba te novčanom kaznom do 5.000,00 KM naručilac posla koji je fizička osoba, a koji studnetu ne omogući korištenje plaćenog odmora pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

(4) Izvođaču koji zloupotrijebi ugovor tako da omogući obavljanje posla osobama koje nisu potpisnici ugovora može se izreći zaštitna mjera zabrana sklapanja ugovora o studentskom radu do 5 godina kao i novčana kazna u iznosu vrijednosti obavljenog posla definisane ugovorom, a koja ne može biti viša od 15.000,00KM.

(5) Novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj posrednik koji:

1. na ulazu u prostor u kojem se obavlja djelatnost ne istakne ploču s naznakom da se u tom prostoru obavlja djelatnost posredovanja,

2. svojim općim aktima ne utvrdi opće uvjete poslovanja o kojima je obavezan obavijestiti naručioce posla i izvođače, a koji su sastavni dio ugovora,

3. svoje opće uvjete poslovanja ne učini javno dostupnima i ne objavi ih na svojim internet stranicama

4. po uplati naručioca odmah, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana uplate sredstava na račun posrednika ne doznači sredstva na račun izvođača

5. posreduje za studenta koji nema status iz člana 1. stav 1. ovog Zakona

6. ne dostavi u propisanom roku nadležnom inspektoru ugovor o obavljanju studentskih poslova.

Član 22

(Završne i prijelazne odredbe)

(1) Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta će u roku od 60 dana donijeti podzakonske akte kojima uređuje postupak izdavanja potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti posredovanja.

(2) Vlada Županije kantona će donijeti odluku visinu minimalne satnice za rad studenata.

(3) Posrednici koji u danom stupanja na snagu ovog Zakona imaju rješenje o obavljanju djelatnosti posredovanja nesmetano nastavljaju s radom.

(4) Danom stupanja na snagu Zakona o studentskom radu u Hercegovačko-neretvanskom kantonu prestaju se primjenjivati propisi koji su u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona.

Član 23

(Stupanje na snagu)

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama kantona".